

TOIMINTASUUNNITELMA 2019

SUOMEN OISTAT-KESKUS LYHYESTI

Suomen OISTAT -keskus on kansainvälisesti sekä kansallisesti arvostettu asiantuntijaverkosto ja riippumaton esittävän taiteen alan kansainvälinen yhteistyöjärjestö. Keskukseen päämääränä on luoda, ylläpitää ja kehittää kansainvälistä vuorovaikutusta lavastus-, puku-, valo- ja äänisuunnittelun, teatteriarkkitehtuurin sekä teatteritekniikan yhteistyöelimenä. Suomen OISTAT -keskuksen kautta suomalaista esitystaidetta, sen tutkimusta ja teatteritekniistä osaamista välitetään ammattitaitoisesti sekä näkyvästi koko maailmassa. Suomen OISTAT -keskus pyrkii järjestämään myös kotimaassa kansainvälisiä kokouksia ja konferensseja sekä alan tapahtumia ja seminaareja yhteistyössä yhteisöjäsentensä kanssa. Suomen OISTAT -keskus on aktiivinen kansainvälisen skenografian alan World Stage Design, WSD -kilpailunäyttelyn ja Scenofest -tapahtuman toimija sekä nelivuositain Prahassa järjestettävän skenografian maailmannäyttely Prahassa Kvadriennaalin, PQ -kilpailunäyttelyn Suomen osaston pääjärjestäjänä.

OISTAT on lyhenne järjestön ranskankielisestä nimestä Organisation Internationale des Scénographes, Techniciens et Architectes de Théâtre, josta yleisesti käytetään englanninkielistä käännöstä International Organization of Scenographers, Theatre Architects and Technicians. Suomen OISTAT -keskus on perustettu 1975 ja se on vakiinnuttanut asemansa yhtenä kansainvälisen järjestön aktiivisimmista kansallisista keskuksista.

TAVOITTEET

Oistat parantaa taiteellisen ja luovan työn edellytyksiä

Suomen OISTAT –keskus välittää jäsenilleen tietoa esittävien taiteiden audiovisuaalisuuden kehityksestä ja tapahtumista. Samalla Suomen keskuksen edustajat välittävät tietoa suomalaisesta osaamisesta eri komissioiden kautta kansainvälisille kollegoilleen.

Suomessa tavoittemme on edistää jäsentemme aktiivista osallistumista alojemme kansainväliseen toimintaan mm. kattojärjestömme komissioissa ja työryhmissä, näyttelyissä, konferensseissa ja koulutustapahtumissa sekä lisäksi pyrimme välittämään

tietoa näistä tapahtumista, erilaisista julkaisuista ja alaamme koskevista ilmiöistä. Ylläpidämme ja kehitämme yhteistyötä muitten alamme toimijoiden, kuten järjestöjen ja koulujen kanssa. Edellä mainittujen tavoitteittemme kautta pyrimme yleisemmin edistämään esittävien taiteiden taiteellista ja teknistä laatua, tunnettuutta sekä asemaa Suomen kulttuurikentällä.

Esittävien taiteiden piirissä esitystoiminnan ekologisuuteen liittyvät kysymykset ovat kansainvälisesti heräämässä oleva teema, jota Suomen OISTAT-keskus haluaa olla tuomassa myös maassamme kentällä käytävään keskusteluun. Ainoana järjestönä Suomessa OISTAT kytkee yhteen myös teatteriteknikot (kuten laitosteattereiden käyttöpäälliköt) ja teatteriarkkitehdit, joiden tehtävänkuviin kestävä kehitys luontevasti linkittyy.

Oistat edustaa kansainvälisesti

Suomen OISTAT-keskus on myös kansainvälisesti arvostettu kulttuurin kentän toimija, joka edistää edustamiensa alojen (lavastustaide, pukusuunnittelu, valosuunnittelu, äänisuunnittelu, teatteritekniikka, teatteriarkkitehtuuri, edellämäinittujen tutkimus ja koulutus) verkostoitumista, tunnettuutta ja kehittymistä.

Kansainvälinen liikkuvuus suomalaisessa teatterikentässä on huomattavasti pienempää kuin monilla muilla taiteenaloillamme. Aidosti monikulttuurisuutta yhteiskunnassa laajemmin tukeva taide- ja kulttuuritoiminta vaatii taustalleen tekijöitä ja kentän, jossa on vilkasta kansainvälisten vaikutteiden vaihtoa. Näyttämötaiteissa juuri visuaalisten alojen edustajat ovat työnsä pienemmän kielisidonnaisuutensa ansiosta luontevia liikkujia. Suomen OISTAT-keskus tukee työllään myös laajempaa tavoitetta monikulttuurisuuden tukemiseksi.

Kotimaassa tarjoamme toimivan kanavan kansainvälisten yhteyksien solmimiseen ja kansainvälisten ilmiöiden ja trendien seuraamiseen. Jäsenemme siirtävät edelleen saamaansa tietämystä ja osaamista edelleen teatterin, teatteriarkkitehtuurin ja koulutuksen kentälle.

Toiminnalla on jatkuvuutta

Suomen OISTAT-keskus on taloudellisesti vakaa ja vastuullisesti toimiva järjestö rahoittaen toimintaansa jäsenmaksuilla, mutta on riippuvainen julkisesta tuesta, joka mahdollistaa hallituksen jäsenten ja komissioiden edustajien osallistumisen kansainvälisiin kattojärjestön kokouksiin.

TULOKSET

Suomen OISTAT-keskus on ollut jo pitkään yksi aktiivisimmista kansainvälisen kattojärjestönsä jäsenistä ja tehnyt suomalaista kulttuuria ja tekijöitä tunnetuksi niin ammattilaisten keskuudessa kuin myös suurelle yleisölle näyttelyiden kautta. Tästä hyvänä esimerkkinä 2015 Prahan kvadriennaalissa Suomen kansallinen osasto voitti kultamitalin parhaasta median käytöstä ja oli ehdokkaana pääpalkinnon, Kultaisen trigan, saajaksi. Kvadriennaalin palkinto on alalla merkittävä saavutus ja antaa hyvän pohjan jatkolle.

Omalla toimialallaan ja laajemmin esittävien taiteiden kentällä Suomen OISTAT-keskuksen läheisiä yhteistyökumppaneita ovat mm Aalto-yliopiston Elokvataiteen ja lavastustaiteen laitos, Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu sekä ammattijärjestöistä Lavastus- ja pukusuunnittelijat ry., Suomen valo-, ääni- ja videosuunnittelijat ry., Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry., Teatterialan ammattilaiset ry. sekä Suomen arkkitehtiliitto SAFA ry. OISTAT:n jäsenistö koostuu edustettujen alojen ammattilaisista sekä em. järjestöistä ja näin toiminnan hyödyt kohdistuvat suoraan esittävien taiteiden elinvoimaisuuden vahvistamiseen. Näitä hyötyjä ovat mm kriittinen sisäinen ja alojenvälinen dialogi, innovaatioihin ja trendeihin nopea reagoiminen sekä kansainväliset kontaktit ja näkyvyys.

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Suomen OISTAT-keskus pyrkii systemaattisesti keräämään ja tallentamaan kotimiseen ja kansainväliseen toimintaansa osallistuvilta yhdistysaktiiveilta raportit osallistumisesta esimerkiksi kansainvälisen kattojärjestön organisoimiin tapahtumiin, näyttelyihin ja seminaareihin. Kansainvälisen toiminnan yksi keskeisistä kohteista on osallistuminen nelivuositain järjestettävään skenografian alan maailmannäyttelyyn Prahan Kvadriennaaliin. Tämä korkean profiilin näyttelytapahtuma sisältää lukuisia palkintokategorioita, jotka ovat kiistattomia mittareita keskuksen tuloksista kansainvälisessä kontekstissa. Kotimaan toiminnan mittareina voidaan pitää keskuksen järjestämien jäsen- ja yleisötapahtumien osallistujamäärää; keskuksen tapahtumat ovat viime vuosina saavuttaneet kohdeyleisön vähintään nousujohteisesti.

KANSAINVÄLINEN KATTOJÄRJESTÖ

Keskuksen kansainvälistä toimintaa pidetään yllä osallistumalla kansainvälisen hallituksen, eri komissioiden ja työryhmien toiminnan kehittämiseen ja niiden valitsemien projektien edellyttämään työskentelyyn. Suomen OISTAT -keskuksella on

pysyvä edustus komissioissa Performance Design, Education, Achitecture, Technology sekä Research.

OISTAT Performance Design

Komission tehtävänä on edistää esittävän taiteen audiovisuaalisen alan ammatillisen tiedon ja kokemusten vaihtoa sekä lisätä kansainvälistä verkottumista, yhteistyötä, keskustelua ja näkyvyyttä.

Komission alaisuudessa toimivat myös omaan alaansa erikoistuneet alakomissiot (Sub commissions) Lighting, Sound, Costume ja Space Design, joiden toiminta on aktiivista ja joihin osallistuminen on kaikille OISTATin jäsenille mahdollista sekä vapaaehtoista. Kokouksia pyritään järjestämään ainakin kerran vuodessa. Suomen edustaja, valosuunnittelun lehtori Kimmo Karjunen toimii Lighting Design alakomission toisena puheenjohtajana yhdessä Nick Moranin (UK) kanssa, ja pukusuunnittelija Ulla-Maija Peltola edustaa keskusta Costume alakomissiossa.

Komission kokousten yhteydessä järjestetään yleensä kokouksen aiheeseen liittyviä seminaareja, näyttelyitä ja koulutustapahtumia. Näiden tilaisuuksien tarkoituksena on esitellä uusia innovaatioita ja tarjota myös alan opiskelijoille mahdollisuus tavata skenografian alueen johtavia ja aktiivisia taiteilijoita. Komissio organisoii Scenofest -koulutustapahtumaa ja WSD – näyttelyä muiden komissioiden kanssa yhteistyössä. Suomen edustaja on keskuksen varapuheenjohtaja Sampo Pyhälä.

OISTAT Education

OISTAT Education on aktiivinen komissio, johon kuuluu paljon alan yliopistojen professoreita ja muita opettajia. Suomen OISTAT -keskuksen edustaja osallistuu komission uusien projektien suunnitteluun ja toteuttamiseen, joista mainittakoon esim. esittävän taiteen koulutuksen koordinointi. Komissio toteuttaa ja organisoii laajoja koulutustapahtumia kuten erityisesti opiskelijoille suunnattu työpajatapahtuma Scenofest. Komissio organisoii myös Scenofest -tapahtuman WSD2107-tapahtumassa Taipeissa, yhteistyössä muiden komissioiden kanssa. Seuraava Scenofest-tapahtuma on PQ2019-tapahtuman yhteydessä Prahassa. Komissio kokoontuu kesällä 2019 Berliinissä, Saksassa. Suomen OISTAT-keskuksen edustaja on valosuunnittelun professori Tomi Humalisto.

OISTAT Research

Suomen OISTAT -keskus osallistuu komission puitteissa skenografiatutkimuksen kehittämiseen. Komissiossa edistetään kansainvälistä yhteistyötä esittävän taiteen tutkimuksen alueella. OISTAT Research on muotoutunut kansainvälisen OISTAT'in aktiiviseksi komissioksi ja se järjestää sisällöllisesti kunnianhimoisia seminaareja kokouksensa yhteydessä. Research komissio kehittää myös alan kansainvälistä tutkimusta käsittelevää julkaisuutoimintaa. OISTAT Research osallistuu aktiivisesti yhteistyöhön muiden komissioiden kanssa Scenofest- ja WSD-tapahtumissa. Komission kokouksesta vuodelle 2019 ei ole vielä tiedotettu. Suomen OISTAT -keskusta komissiossa edustaa skenografi Antti Mattila.

OISTAT Architecture

Komission tehtävänä on lisätä teatterialan arkkitehtien keskinäistä kommunikointia ja yhteisymmärrystä maailmanlaajuisesti. Komissio tarjoaa foorumin ammatilliseen kasvuun, tutkimusprojektien kehittämiseen sekä informaation keräämiseen ja levittämiseen. Suomen OISTAT -keskuksen komissioedustajana on aloittamassa tapahtuma- ja tuotantojohtaja Janne Auvinen.

OISTAT Technology

Komissio mahdollistaa foorumin tietojen ja kokemusten vaihtamiseen teatteritekniiseen alaan liittyvissä asioissa, on sitten kyseessä standardit, työsuojeluasiat tai muut tiedon keräämiseen tai jakamiseen liittyvät projektit. Tämä yhteistyö on keskeistä kehitettäessä maailmanlaajuisista turvallista, uusiutuvaa ja taiteellista teatteriteknologiaa. Suomen keskusta komissiossa edustaa valosuunnittelija, käyttöpäällikkö Heikki Örn. Vuoden 2019 kokouspaikka ja ajankohta on vielä vahvistamatta.

Komissiokokouksista aiheutuvat kustannukset

Aikaisempi pyrkimys on ollut, että komissiokokousten isäntämaat kustantavat osallistujien majoituksen ja maksavat osittaisen päivärahan tai ylläpidon kokouspäiviltä. Globaalin taloustilanteen kiristyttyä joutuvat kansalliset keskuksset yhä enenevässä määrin kuitenkin vastaamaan myös edustajiensa majoituskustannuksista. Kansalliset keskuksset ovat sitoutuneet vastaamaan virallisten edustajiensa matkakustannuksista. Varsinaisten komissiokokousten lisäksi komissioiden erityisprojektit, kuten Kimmo Karjusen Lighting Design Groupin jaettu puheenjohtajuus vaativat mahdollisesti erillisiä työkokousmatkoja ja majoituskustannuksia.

PROJEKTIT VUONNA 2019

Prahan kvadriennaali 2019

Suomen OISTAT-keskus ry osallistuu The Prague Quadrennial of Performance Design and Space -maailmannäyttelyyn koordinoimallaan, suomalaista osaamista esittelevällä Fluid Stages näyttelyllä ja festivaalikonaisuudella. Mukana Suomen kansallisessa näyttelykokonaisuudessa on yli 30 suomalaista esittävien taiteiden alojen taiteilijaa.

Kyseessä on Suomen OISTAT-keskus ry:n vuoden 2019 suurhanke, Suomen kansallisen näyttelyosaston toteuttaminen kansainväliseen The Prague Quadrennial of Performance Design and Space -skenografiatapahtumaan vuonna 2019. Kyseessä on maailman suurin esittävien taiteiden skenografian (lavastustaiteen, pukusuunnittelun, äänisuunnittelun, valosuunnittelun) ja teatteriarkkitehtuurin kansainvälinen katselmus. Se järjestetään joka neljäs vuosi Prahassa. Suomen OISTAT-keskus ry on vastannut Suomen ammattilaisosaston koordinoinnista 1970-luvulta lähtien.

Näyttely ja festivaali toimii suomalaisen scenografisen suunnittelun ja taiteen sekä esittävien taiteiden osaamisen ja innovatiivisuuden lippulaivana kansainvälisillä vesillä. Viime kerralla, vuonna 2015 näyttely keräsi yli 180 000 kävijää. Tuolloin Suomen näyttelyosasto sai ensimmäisen palkinnon The Best Use of Media in Performance -kategoriassa. Kesän 2019 näyttely avataan 5.6.2019 ja se on avoinna 16.6.2018 asti. Suomen maakohtaisen näyttelyn kuraattoreina ja suunnittelijoina toimii vuonna 2010 perustettu taiteilijaryhmä KOKIMO. Kuraattorivalinta tapahtui hankkeen pääkoordinaattorina toimivan Suomen OISTATkeskuksen vuonna 2017 järjestämän avoimen näyttely- ja kuraattorihaun kautta.

KOKIMOn suunnittelema ja kuratoima Suomen kansallinen Fluid Stages -näyttelyosasto jakautuu kolmeen osaan. Ensimmäinen osa on näyttelyalueella sijaitseva, KOKIMOn suunnittelema Suomen osaston päänäyttelyteos. Toisen osan muodostavat KOKIMOn kuratoimat, ympäröivään kaupunkitilaan levittäytyvät ja kansallista osastoa tilallisesti laajentavat teossatelliitit. Kolmantena osana on scenografian nykyisyyttä ja suomalaista näyttämötaidetta käsittelevä luentosarja. Osiot sitoo yhteen englanninkielinen näyttelyjulkaisu. Fluid Stages -kokonaisuus esitellään yhteistyökumppaneiden kanssa pop up -näyttelynä Helsingissä, Pengerkadun Kallio Stagella huhtikuussa 2019. Yhteistyökumppaneita ovat muun muassa Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu ja Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu.

Kansallisena kuraattorina toimiva taiteilijaryhmä KOKIMO on valinnut kansainväliseen, kuratoituun Fragments-näyttelyyn Suomea edustamaan Liisa Ikosen. Näyttelyssä on esillä hänen urauurtava väitöskirjansa Dialogista scenografiaa (2006). Ikonen on scenografi ja esittävien taiteiden lavastuksen professori Aalto yliopistossa. Lisäksi PQ19-näyttelyn muihin kansainvälisiin sarjoihin osallistuu muutamia suomalaisia taiteilijoita teoksillaan. Suomen opiskelijanäyttelyn toteuttaa yhteistyönä opiskelijaryhmä Aallostta ja TeaKista.

KOKIMO vastaa suunnittelemansa Fluid Stages -näyttelyosaston taiteellisesta ja materiaalisesta toteutuksesta yhteistyössä mukaan kuratoimiensa taiteilijoiden kanssa. Lisäksi ryhmä koordinoi osaston tuotantoa ja toteutusta sekä suunnittelee ja toimittaa näyttelyjulkaisun. Hanke työllistää KOKIMOn lisäksi graafikon, valokuvaajan, toimittajan, kaksi teknikkoa sekä kaksi näyttelyvalvojaa. Paitsi henkilöstö-, matka- ja palkkakuluihin, hanke tarvitsee rahoitusta myös toteuttamiseen ja kuljetuksiin.

Vaikka OISTAT-keskus vastaa yhteistyökumppanina Suomen osaston koordinoinnista Prahan Kvadriennaalissa, ei palkkoihin eikä näyttelytoimintaan kohdistuvia kustannuksia pystytä kattamaan pelkällä järjestön toimintarahoituksella. KOKIMO-ryhmän kuratointi- ja suunnittelutyö vastaa usean kuukauden työpanosta. Näyttelyn ja sen oheistapahtumien toteutuminen on apurahojen varassa.

Education Commission -tapaamisen valmistelu tapahtuman toteuttamiseksi Suomessa jatkuu

Komissiotapaaminen on suunniteltu tammikulle 2020. PQ-aktiviteettien painottuessa vahvasti vuoteen 2019, jatketaan tapaamisen suunnittelua keväälle 2020 LUX-valofestivaalin kanssa samaan aikaan, ja yhteistyössä Lighting Design alakomission kanssa. Edellinen pj. Maiju Loukola on ollut asiasta yhteydessä EduCommissionin puheenjohtajaan William Kenyoniin ja EduCommissionin Suomen edustajaan Tomi Humalisto. Komissiotapaamisen yhteyteen on suunnitteilla myös yhteistyötä Ruotsin Oistatkeskuksen (Svensk Teaterteknisk Förening - Sttf) kanssa laivaseminaarin muodossa.

Uuden pohjoismaisen yhteistyön aloittaminen

Yhteistyötä pohjoismaisten alan toimijoiden kanssa halutaan lisää. Ruotsalaisten teatteriteknisen yhdistyksen (Svensk Teaterteknisk Förening - Sttf) ja valosuunnittelijoiden yhdistyksen (Svenska Ljussättareföreningen – SLF) kanssa on muodostettu yhteys Oistatin 50-vuotisjuhlissa Cardiffissa lisätään yhteispohjoismaista ohjelmaa pitkäjänteisistä, mahdollisesti teatteriteknisen tapaamisen tai messujen muodossa. Seuraava tapaaminen Prahan kvadriennaaliissa kesällä 2019.

Jäsentilaisuudet

Järjestetään yleisötilaisuus PQ:n kokemuksista syksyllä. Yleisötilaisuudessa voidaan jakaa jäsenistölle ja avoimelle yleisölle PQ:n saldoa presentaatioiden ja paneelikeskusteluiden muodossa.

Mukana EU-hankkeessa

OISTAT-keskus on ollut asiantuntijajäsenenä mukana Teatterin Tiedotuskeskuksen (Tinfo) vetämässä EU-hankkeessa, jonka tavoitteena on lisätä skenografien mahdollisuuksia kansainväliseen työskentelyyn EU:n sisällä hankkeeseen kuuluvien yhteistyötahojen kanssa. Pj. Kimmo Karjunen edustaa hankkeessa OISTAT-keskusta. Toteutuessaan hanke mahdollistaa mm. yksittäisten pukusuunnittelijoiden ja lavastajien vierailut suunnittelijana kansainvälisissä esittävän taiteen hankkeissa ja produktiossa, sekä erilaisten koulutus- ja ideahautomotapahtumien järjestämisen.